

DZIENNIK BERLIŃSKI

Adres Redakcji i Administracji:
BERLIN W. 35 Potsdamerstr. 61
Telefon: 21 4246

Pocztowe Konto czekowe: Berlin NW. 7 nr. 4208

wychodzi codziennie
(prócz niedziel i świąt)

EKSPEDYCJA: „Naród“, Herne, Bahnhofstr. 76-78

Cena abonamentu na pocztę miesięcz. 2,21 rmk
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. mica.
Zamówienia u listonosza najpóźniej do
25-go każdego miesiąca
Obecnie obowiązuje cennik ogłoszeń nr. 4

Rok XLIV

Sroda, dnia 23 listopada 1938 r.

Nr. 269

W 20-tą rocznicę bohaterskiej obrony Wielkie uroczystości we Lwowie

LWOW. — W przepiękny słoneczny dzień listopadowy Lwów obchodził radośnie święto 20-lecia swej bohaterskiej obrony. Ulice zawsze wiernego grodu toną w powodzi flag o barwach narodowych i miasta. W witrynach wystawowych widnieją portrety P. Prezydenta Rzplitej i Marszałka Śmigłego-Rydza, w oknach nalepki wydane z okazji święta. Na ulicach nieprzebrane tłumy mieszkańców Lwowa i wielu przyjezdnych z Małopolski Wschodniej. Nastroj święteczny i radosny.

Nabożeństwo dziękczynne

O godz. 9 w kościele wotywnym Najświętszej Panny Marii Ostrobramskiej na Górnym Lyczakowie, mszę pontyfikalną celebryje arcybiskup obrządku łacińskiego dr. Twardowski w otoczeniu licznych duchowieństwa. Kościół wypełniają przedstawiciele władz na czele z woj. dr. Bilykiem, generałowie: Fabrycy, Mond, Abraham, Zulauf, prezydium miasta z prezydentem Ostrowskim, prezydent m. Katowic dr. Adam Kocur, delegacje wszystkich pułków, stacjonujących we Lwowie i pułków związanych z obroną Lwowa, delegacja młodzieży polskiej z Gdańska, delegacja górnośląska z 30 sztandarami, delegacja Zw. teatrów i chórów ludowych, które obchodzą 30-lecie swego małopolskiego związku, organizacje kombatanckie i społeczne. Plac przed kościołem zajęła kompania honorowa wileńskiego pułku piechoty Legionów, „Piątacy“, kadeci, 200 umundurowanych powstańców śląskich, regionalne grupy ludowe: śląska, podhalańska i podlowska oraz inne, organizacje P. W. i niezliczone tłumy mieszkańców Lwowa.

Po nabożeństwie nastąpił w kościele akt złożenia ryngrafów wdzięczności. Ryngrafy takie złożyły pułki związane z listopadowym rapsodem Lwowa — „Piątacy“, organizacje legionowe z Wilna, pułk piechoty Legii Akademickiej, pułk piechoty strzelców lwowskich oraz rodziny poległych i zmarłych obrońców Lwowa.

Kazanie poświęcone Orłom lwowskim wygłosił arcybiskup Twardowski, po czym nastąpiła uroczystość poświęcenia sztandaru lwowskiej placówki Zw. Powstańców Śląskich i proporca koła ulanów lwowskich b. ochotników z lat 1918 do 1920, ufundowanego przez małopolskie ziemiaństwo.

Po uroczystościach w kościele wszyscy udali się na plac opodal kościoła, na którym arcybiskup Twardowski dokonał poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę zakładu salezjańskiego ze szkołą rzemiosł i bursą dla opuszczonych chłopów lwowskich, który to zakład wychowawczy stanie dzięki ofiarności publiczności — jako żywy pomnik 20-lecia Obrony Lwowa.

Następnie przemówienie wygłosił przewodniczący komitetu budowy profesor Politechniki Lwowskiej — Nadolski. Na akcie erekcyjnym złożyli podpisy przedstawiciele władz, po czym arcybiskup Twardowski dokonał ceremonii poświęcenia.

Na cmentarzu Obrońców Lwowa

Uroczystości przenoszą się na cmentarz Obrońców Lwowa, który zapelniają delegacje, oddziały i społeczeństwo. Na zbiorowej mogile nieznanymi obrońców Lwowa pod pomnikiem Chwały płoną znicze. Przy grobie wartę honorową zacia-

gnęli kolejarze. Połączone chóry odśpiewały pieśni, po czym rozległ się sygnał trąbki, oddziały reprezentowały broń, orkiestra odegrała hymn narodowy. Po minucie ciszy do mogiły zbiorowej podchodzą delegacje i składają kolejno ponad 200 wieńców, osobno składa wieńiec pierwszy patrol b. ochotników armii pol-

skiej w sile 9 ludzi pod komendą Jana Tokarzewskiego, przybyły do Lwowa. Wieńiec składa młodzież gimnazjum im. Piłsudskiego w Gdańsku, żołnierze pułku strzelców wielkopolskich, organizacje powstańcze śląskie oraz pułki związane z historią Lwowa. Na zakończenie odśpiewano „Boże coś Polskę“.

Wielka manifestacja na Wałach Hetmańskich

Tymczasem na balkonie Teatru Wielkiego, skąd rozciąga się imponujący widok na wały i place śródmieścia lwowskiego z pomnikiem Sobieskiego i Mickiewicza — zebrał się przedstawiciele władz. Z cmentarza nadciągają ulicami Legionów i Hetmańską wzdłuż Wałów Hetmańskich oddziały i zespoły orkiestr KPW, kroczy pierwszy patrol ochotników przemyskich, grupa regionalna Podhala maszeruje z orkiestrą góralską na czele. W jesiennym słońcu błyszczy ciężki miecz niesiony na czele szeregów Związku Obrońców Lwowa. Publiczność, która zapelniała szelnie chodniki i miejsca pomiędzy plantami przyjmuje oddziały szczególnie pozamiejscowe oklaskami i okrzykami na cześć ślązaków, gdańszczan itd. Oddziały ustawiają się czworobokiem, otaczając stojący na środku las sztandarów, orkiestra gra poloneza, a następnie połączone chóry śpiewają kantatę na cześć „Semper fidelis“.

Przed mikrofonem na balkonie staje w mundurze Zw. Powstańców Śląskich prezydent m. Katowic dr. A. Kocur, który w zastępstwie wojewody Grażyńskiego wygłasza przemówienie, nawiązując do wspólnych więzów krwi łączących Śląsk i Lwów, które, będąc kresowymi bastionami, wspierały się wzajemnie, wymieniając między sobą ochotników i powstańców. Lwów odznaczony krzyżem Virtuti Militari — mówił prezydent Kocur — dla Śląska zawsze będzie bohaterską legendą i symbolem największej tężyzny żołnierskiej. Mówca przypomniał o zwycięstwie na Śląsku Zaolzańskim i w zakończeniu wznosił okrzyk na cześć Rzeczypospolitej i Lwowa. Orkiestry odegrały hymn narodowy, po czym wszyscy obecni odśpiewali „Rotę“.

Po uroczystościach goście śląscy podejmowani byli obiadem żołnierskim w remizie tramwajowej.

O godz. 16 na gmachu korpusu kadetów im. Józefa Piłsudskiego nastąpiło odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci poległych w obronie Lwowa na pododcinku „Szkoła kadecka“, po czym w sali teatru Związek teatrów i chórów ludowych urządził wieczornicę w 30-lecie swego jubileuszu.

Dwa tysiące osób zginęło w czasie pożaru miasta

PEKIN. — Korespondent agencji Havasa donosi, że w czasie wielkiego pożaru w m. Czang-Cza, stolicy prowincji Hanan w Chinach środkowych, który został ugaszony dopiero po pięciu dniach, zginęło dwa tysiące osób. Miasto jest całkowicie zniszczone.

Młodzież polska kocha swą armię

Prasa niemiecka o duchowych wartościach polskiej młodzieży

BERLIN. — „Deutsche Allgemeine Zeitung“ w artykule korespondenta warszawskiego omawia głęboko w przeszłość sięgające tradycje kultury polskiej i Państwa Polskiego. Mówiąc o rozwoju Narodu Polskiego i wzroście potęgi odrodzonego Państwa Polskiego, autor arty-

kulu zwraca specjalną uwagę na głębokie zmiany, jakie zachodzą wśród młodzieży polskiej. Naród Polski, a przede wszystkim jego młodzież, darzą coraz większą miłością armię, która dla młodzieży zawsze była i jest najlepszą szkołą narodową.

„Manchester Guardian“

o konieczności zorganizowania emigracji Żydów z Polski

LONDYN. — „Manchester Guardian“ w korespondencji z Warszawy pisze, nawiązując do interwencji rządu polskiego w sprawie emigracji żydowskiej, że powstałaby bardzo niezdrowa sytuacja, gdyby mocarstwa starały się załatwić problem żydowski w ten sposób, iż drastyczne zarządzenia otrzymałyby nagrodę w po-

staci usunięcia Żydów z Niemiec.

Zagadnienie żydowskie — pisze dziennik — szczególnie z gospodarczego punktu widzenia, jest o wiele poważniejszy w Polsce, aniżeli w Niemczech i powinno być traktowane jako wielkie zagadnienie międzynarodowe.

Zgon królowej norweskiej

LONDYN. — Królowa norweska Maud zmarła w klinice, w której była poddana operacji w dniu 16 bm.

Królowa Maud urodziła się w 1869 r. Była córką króla Edwarda VII. W 1896 r. wyszła za mąż za księcia Karola duńskiego, który w r. 1905 wstąpił na tron norweski jako Haakon VII. Ze związku tego urodził się ks. Olav, który w 1929 r. ożenił się z księżniczką Martą szwedzką.

LONDYN. — Królowa Maud zmarła w czasie snu. Przy łożu znajdowała się jedynie pielęgniarka.

Zamieszkały w pałacu Buckingham król Haakon nie był obecny przy zgonie swej małżonki.

Aczkolwiek decyzja co do pogrzebu jeszcze nie zapadła, jest rzeczą możliwą, że królowa Maud, jako księżniczka krwi brytyjskiej, zostanie pochowana w Anglii. Zawiadomiony o zgonie swej ciotki król Jerzy, postanowił powrócić do Londynu w towarzystwie królowej Elżbiety.

Następcą tronu norweskiego opuścił Oslo i udał się do Londynu.

LONDYN. — Oficjalnie ogłoszono, iż na dworze angielskim będzie obowiązywała 4-tygodniowa żałoba po zmarłej królowej norweskiej. Żałoba zakończy się 18 grudnia.

Przyjęcie na cześć króla Karola II w Paryżu

PARYŻ. — Prezydent republiki i pani Lebrun wydali śniadanie na cześć króla Karola rumuńskiego. W śniadaniu tym, prócz wojewody Michała i otoczenia króla, wzięli udział liczni przedstawiciele rządu i generalicji francuskiej.

PARYŻ. — Jak informuje prasa, król Karol miał odbyć prywatne rozmowy z premierem Daladier, min. Bonnetem oraz min. Paul Reynaud.

Wizyta króla Karola była stosunkowo krótka, gdyż po polowaniu, jakie wydał

na jego cześć prezydent republiki w poniedziałek rano w lesie Rambouillet, król opuścił Paryż w poniedziałek wieczorem, udając się do Sigmaringen, gdzie z kolei złożył wizytę ks. Fryderykowi Hohenzollern, głowie rodziny Hohenzollern-Sigmaringen.

Prasa paryska wyraża przypuszczenie, iż pierwszym konkretnym rezultatem pobytu króla w Paryżu będzie podniesienie poselstwa rumuńskiego w Paryżu do rangi ambasady, podobnie jak w Londynie.